

УДК 657 (043.2)

Попович О. В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування

Філімонова С. В.

здобувач вищої освіти другого (мігістерського) рівня
Національний авіаційний університет

ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ В УМОВАХ ТОВ «ТЕХНООПТТОРГ-ТРЕЙД»

Анотація. У даній тезі розкриваються особливості та напрями удосконалення аналізу та аудиту розрахунків підприємства з покупцями. Розглянуто аналіз формування розрахунків підприємства з покупцями та замовниками в умовах досліджуваного підприємства ТОВ «Технооптторг-Трейд». Визначено передумови та шляхи вдосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та аудиту.

Інформаційною базою дослідження є законодавчо-нормативні акти, наукові публікації вчених та науковців у фахових виданнях, академічні видання, матеріали фінансової звітності ТОВ «Технооптторг-Трейд».

Ключові слова: аналіз, аудит, розрахунки з покупцями, дебіторська заборгованість, удосконалення.

У сучасних умовах кожне підприємство під час своєї господарської діяльності встановлює розрахункові відносини з юридичними та фізичними особами. Особливе значення надається правильній організації розрахунків підприємства з покупцями та замовниками.

Стан розрахунків з покупцями має вплив не тільки на фінансовий стан підприємств, а й загалом на фінансову стійкість України на світовому ринку.

Аналіз формування розрахунків підприємства з покупцями та замовниками в умовах ТОВ «Технооптторг-Трейд» ґрунтується на тому, щоб вся фінансово-господарська діяльність підприємства була вірно відображена в бухгалтерському обліку.

За основу аналізу та аудиту розрахунків з покупцями та замовниками виступає збирання інформації з різноманітних довірених джерел, що передбачає проникливість аналізу, надійність та неупередженість аналітичних висновків.

Розрахункові відносини між покупцями та постачальником ТОВ «Технооптторг-Трейд» виникають у процесі господарської діяльності підприємства (рис.1).

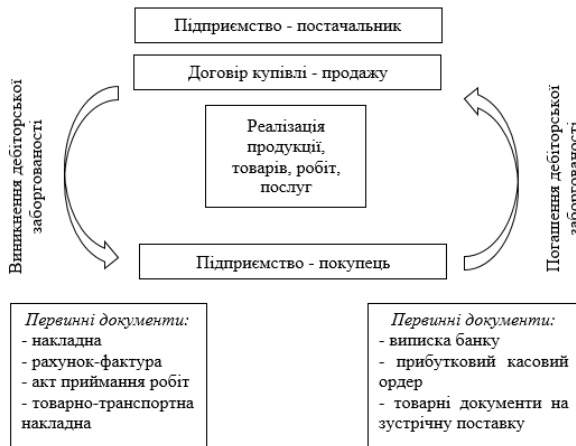

Рис. 1.1. Формування розрахунків з покупцями та замовниками в умовах ТОВ «Технооптторг-Трейд»

Для якісного аналізу розрахунків з покупцями (дебіторська заборгованість – далі) в умовах даного підприємства рекомендується:

- вивчити склад і динаміку дебіторської заборгованості, а також фактори, що визначають їх кількість та зміни;
- провести аналіз структури дебіторської заборгованості;
- визначити поточну вартість дебіторської заборгованості;
- розробити варіанти управлінських рішень, спрямованих на зменшення безнадійної дебіторської заборгованості;
- прогнозувати дебіторську заборгованість.

При аналізі дебіторської заборгованості спочатку слід враховувати загальну вартість дебіторської заборгованості та вже потім зміни окремих чинників, що впливають на динаміку показників.

Початковим етапом є наведення аналізу дебіторської заборгованості ТОВ «Технооптторг-Трейд» (табл. 1).

Аналіз статистичних даних щодо динаміки дебіторської заборгованості на підприємстві ТОВ «Технооптторг-Трейд» за 2020-2022 роки показав, що обсяги такої заборгованості зменшилися.

Якщо порівнювати досліджувані 2020-2022 роки, то в 2020 році сума дебіторської заборгованості склала 21 630 тис. грн., а в 2022 році значно зменшилась і досягла 6 713 тис. грн., що має позитивний вплив на фінансовий стан підприємства.

Щодо «Іншої поточної дебіторської заборгованості», відбулось її зростання (від 826 тис. грн. до 2 682 тис. грн.). Такий стан спричинив вплив зовнішніх факторів (економічний стан країни, рівень інфляції, курс національної валюти, зміни податкового законодавства) та внутрішніх факторів (обсяг реалізованої

продукції та конкурентоспроможності, забезпечення дебіторської заборгованості).

Таблиця 1

Аналіз статистичних даних динаміки дебіторської заборгованості ТОВ «Технооптторг-Трейд» за 2020-2022 роки (на основі Балансу підприємства)

Показник	Роки			Абсолютне відхилення, %
	2020	2021	2022	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	20 804	32 171	4 031	-16 773
Інша поточна дебіторська заборгованість	926	298	2 682	+1 856
Усього дебіторської заборгованості	21 630	32 469	6 713	-14 917

Особливу увагу в процесі аналізу дебіторської заборгованості варто приділити дебіторській заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги.

Аналіз структури дебіторської заборгованості ТОВ «Технооптторг-Трейд» у 2020-2022 роках показав, що відбулися вагомі зміни. Це є позитивним фактором, адже це збільшує обігові кошти підприємства.

Тому особливо важливо підтримувати і надалі механізм управління дебіторською заборгованістю та посилити його інформаційне забезпечення, що робить управлінські рішення, засновані на інформаційно-аналітичному забезпеченні, більш ефективними. Він може використовуватися не тільки для діяльності окремої організації, але і для взаємозв'язку корпоративної групи. Це впливає на ефективну діяльність підприємства та створює умови для майбутньої економічної безпеки та стабільності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Жарнікова В. В. Розрахунки з покупцями: аспекти формування інформаційної бази управлінського обліку. *Вісник КрНУ імені М. Остроградського*. 2019. № 3. с. 88-96.
2. Костюнік О. В., Недашковська Д. М. Деякі питання регулювання дебіторської та кредиторської заборгованостей українських підприємств. *Економічна наука*. 2017. № 19. с. 45-50.
3. Попович О. В., Якимчук Ю. В. Проблеми обліку розрахунків з покупцями та замовниками і шляхи їх вирішення. *Молодий вчений*. 2017. № 11. с. 1275-1278.